

EN CIRKULÆR FREMTID

Affaldsplan
2023-2026

Skanderborg
Kommune

renosyd
Fra affald til værdi

Odder
Kommune

Forord

Affaldssortering er blevet en integreret del af hverdagen i Skanderborg og Odder Kommuner i løbet af især det sidste årti. Flere sorteringsmuligheder er løbende kommet til, mere genbruges og genanvendes, og borgerne gør det godt. Vi har dog stadig mulighed for og pligt til at blive endnu bedre.

På europæisk og nationalt niveau bliver der stillet stadig højere krav til, hvordan vi som kommune og affaldsselskab løser opgaven med at håndtere borgernes affald.

Mål om forebyggelse af affald samt mere genbrug, sortering og genanvendelse skal bidrage til den fortsatte udvikling mod en cirkulær økonomi, hvor vi passer på jordens ressourcer og holder dem i kredsløb så længe som

muligt – med CO₂-reduktion og mindre belastning af klima og miljø til følge.

I Skanderborg og Odder Kommuner arbejder vi i de næste fire år videre på at sende endnu mere affald til genanvendelse for at udnytte ressourcerne i affaldet optimalt og bidrage til cirkulære værdistrømme. Her bliver øget sortering ved borgernes hjem, institutioner og virksomheder en afgørende brik i puslespillet.

Derudover vil vi med alle vores gode erfaringer i rygsækken fortsat arbejde for at vende den nuværende udvikling, hvor mængden af affald stiger år for år. Den mest bæredygtige og klimavenlige affaldshandling er at forebygge at noget overhovedet bliver til af-

fald. Borgernes rolle og ansvar bliver også endnu vigtigere. For at lykkes med at nedbringe mængden af affald i (lokal)samfundet, kræver det, at vi gør noget anderledes, og at alle bidrager.

Kort sagt er der en stor vision bag denne plan. En vision om en fremtid, hvor vi får mere ud af ressourcerne og passer bedre på det, vi producerer og forbruger, og hvor affald ikke bare er affald. Det er ikke en let opgave, men helt nødvendigt.

Med 'En cirkulær fremtid' har vi skabt rammerne for at nå endnu længere mod en ansvarlig ressourcehåndtering, mindre affald og flere grønne handlemuligheder i vores to kommuner.

Kresten Bjerre

Formand
Rensyds bestyrelse

Jesper Arbo Frederiksen

Næstformand
Rensyds bestyrelse

Henrik D.H. Müller

Direktør
Rensyd

Indhold

Indledning	6
En cirkulær fremtid	8
Globale udfordringer – lokale løsninger	12
Sammen om grøn handling	14
Status på affaldshåndteringen	16
Målsætninger	20
<hr/>	
TEMA 1: MINDRE OG BEDRE AFFALD	23
Reduktion af affaldsmængden	24
Bedre affald via forbrug	25
TEMA 2: MERE GENBRUG	27
Samarbejde med lokale genbrugsaktører	28
Mere genbrug via Renosyds kanaler	29
TEMA 3: MERE SORTERING OG BEDRE GENANVENDELSE	31
Sortering i 10 affaldstyper	32
Sortering i det offentlige rum	33
TEMA 4: FORMIDLING OG INVOLVERING	35
Digitalisering og digital formidling	36
Fremtidens Værdiparker og Værdicentraler som formidlingscentre	37

Indledning

Mindre og bedre affald, mindre ressourceforbrug og overgang til en mere cirkulær økonomi. Det er visionen. 'En cirkulær fremtid' viser vejen for, hvordan denne vision skal blive til virkelighed.

Med denne plan fortsætter Skanderborg og Odder Kommuner samarbejdet med Renosyd om udvikling af affaldsområdet de kommende fire år. Andelen af affald, der genbruges og genanvendes via Renosyd, var ca. 65% i 2021. Borgerne er vant til at sortere deres affald, både derhjemme og på genbrugspladsen, og størstedelen af affaldet sendes videre til genanvendelse. Det går fremad, men vi skal blive endnu bedre.

Vi vender også i endnu højere grad blikket mod det øverste niveau i affaldshierarkiet, affaldsforebyggelse. Renosyd og ejerkommunerne har med Affaldsplan 2019-2022 haft fokus på at reducere mængden af affald forbundet med borgernes forbrug. Udviklingen er desværre alligevel gået den forkerte vej, men selvom det har vist sig udfordrende at nå, er målet vigtigere end nogensinde at fastholde.

Mængden af affald, der følger vores forbrug, er uholdbart set i lyset af den globale klimakrise og ressourcemangel, udledning af drivhusgasser og negative miljøpåvirkninger. Derfor er det fortsat en central ambition for Skanderborg og Odder Kommuner i samarbejde med Renosyd at arbejde på, at affaldskurven knækkes, og CO₂-udledningen i kommunerne reduceres.

Det er ifølge den nationale affaldsplan "en bunden opgave at lægge 'brug og smid væk-kulturen' bag os, reducere mængderne af affald og bruge vores naturressourcer klogere, smartere og mere ansvarligt".

Det skal lykkes sammen med de mennesker, der bor i vores to kommuner. Borgere og virksomheder producerer affald gennem deres forbrug, og de er derfor en helt afgørende del af løsningen. 'En cirkulær fremtid' bygger på en god dialog med borgerne. 9.500 borgere deltog i oktober 2022 i en spørgeskemaundersøgelse, der er gennemført ca. 30 interviews og inddragelse af Renosyds borgerpanel samt dialog på Facebook og ved events i det offentlige rum. Samlet set har næsten 10.000 borgere givet deres mening til kende om affaldsområdet i dag og i fremtiden. Overordnede pointer fra borgerinddragelsen er, at genbrug er yderst udbredt, 3 ud af 4 vil gerne sortere mere i fremtiden, og mens der er udbredt forståelse for nødvendigheden af at reducere affaldsmængder og klimaaftryk i fremtiden, er vejen derhen for den enkelte mere uklar.

Borgerne er afgørende medspillere i en fremtid med mindre og bedre affald og et mere bæredygtigt ressourceforbrug. Derfor vil der fremover være endnu større fokus på formidling og inddragelse for at lykkes med at gøre visioner til virkelighed.

Affaldsplanen samler de politisk fastsatte målsætninger om mindre affald og CO₂, mere genbrug og genanvendelse samt mere formidling og involvering. Planen beskriver i fire overordnede temaer de retninger, som Skanderborg og Odder Kommuner ønsker skal være toneangivende i de kommende år. Derudover er der lavet en separat rapport, der indeholder kortlægning og fremskrivninger af affaldsmængderne i Skanderborg og Odder Kommuner samt beskrivelse af det eksisterende affaldssystem.

1. MINDRE OG BEDRE AFFALD

2. MERE GENBRUG

3. MERE SORTERING OG BEDRE GENANVENDELSE

4. FORMIDLING OG INVOLVERING

En cirkulær fremtid

Vi forbruger flere ressourcer og sætter et større klimaaftryk, end vores klode kan holde til i det lange løb. Derfor skal vi arbejde videre hen imod et mere cirkulært ressourceforbrug og mindre affald.

Fra lineær til cirkulær økonomi – og mindre affald

Den lineære økonomi bygger på en forbrugskultur, hvor materialer og produkter bortskaffes efter endt anvendelse, og dermed går mange ressourcer tabt. I den cirkulære økonomi er omdrejningspunktet derimod, at de svindende globale ressourcer skal bevares længst muligt til gavn for klima, miljø og fremtidige generationer.

Målet med en cirkulær økonomi er at fastholde produkter og materialer i brug så længe som muligt. Det indebærer, at der allerede i designfasen indtænkes længere levetid for produkterne og mulighed for reparation, og at der skabes muligheder for afsætning af brugte produkter. Når produkterne ikke længere kan anvendes eller repareres, skal det sikres, at så mange materialer som muligt kan genanvendes til nye produkter.

Cirkulær økonomi er grundstenen, som 'En cirkulær fremtid' bygger på. Planen forholder sig også til FN's Verdensmål for bæredygtig udvikling, hvor især mål 12 om ansvarligt forbrug og produktion rammesætter udfordringen over for både forbrugere, virksomheder og offentlige institutioner.

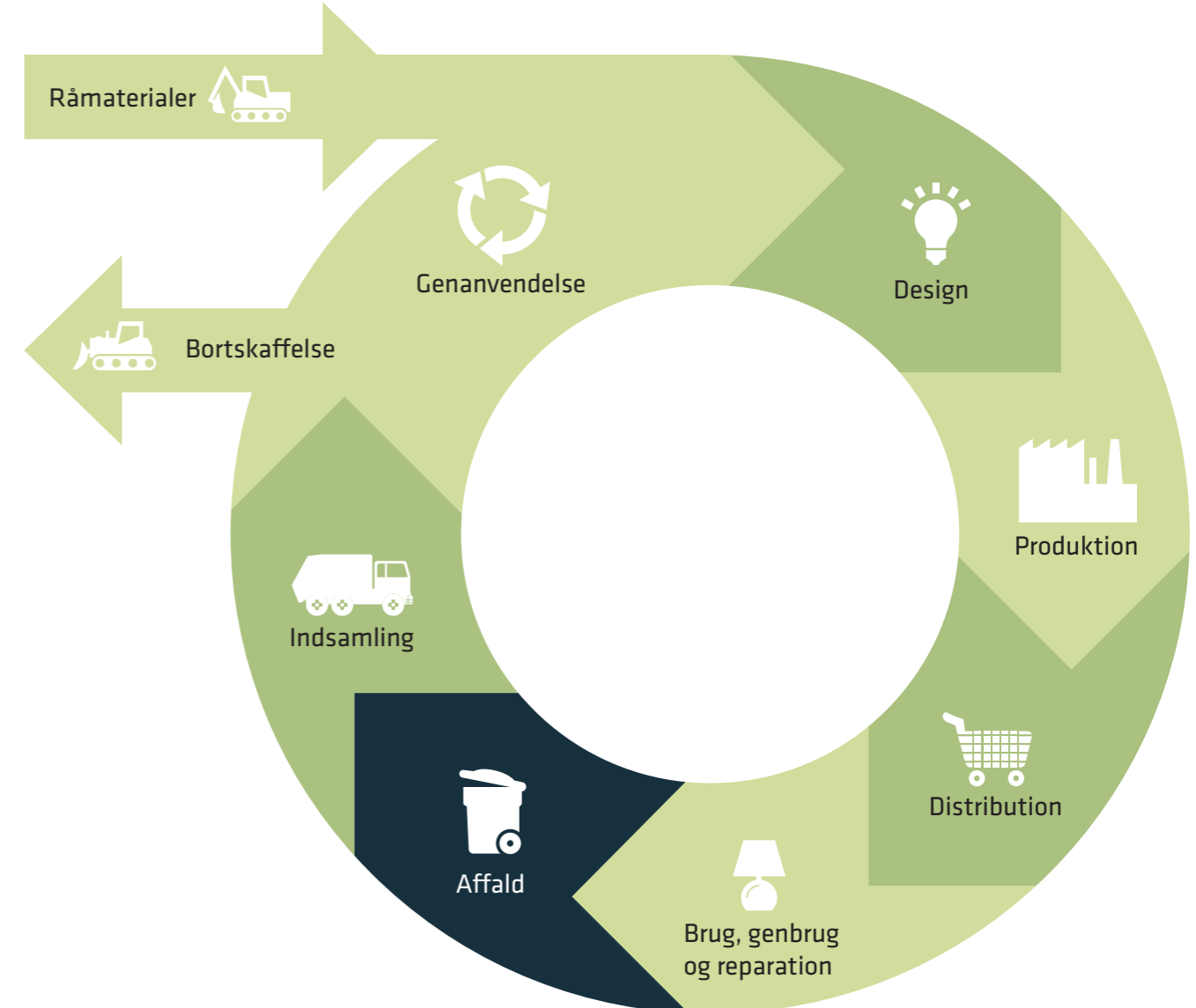
Lokalt i Skanderborg og Odder Kommuner er der fortsat stort potentiale for at finde endnu flere og bedre cirkulære anvendelsesmuligheder for ressourcer og materialer, som borgerne har skilt sig af med som affald. Renosyd kan via affaldshåndteringen og den daglige kontakt med borgerne bidrage til, at samfundet flytter sig fra et lineært 'køb og smid væk'-forbrug til et cirkulært system, hvor ressourceforbrug og affald reduceres via forebyggelse, genbrug og genanvendelse.

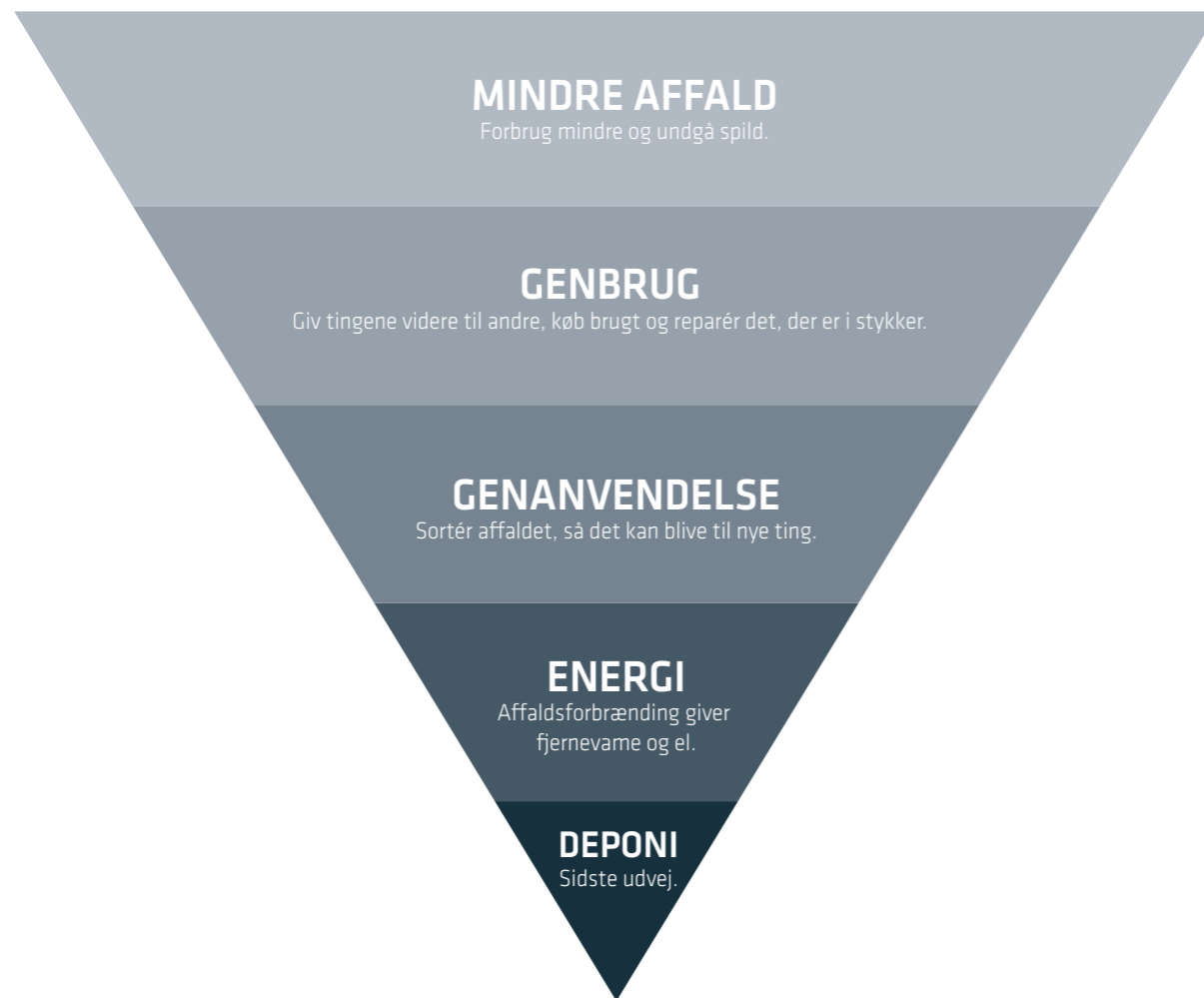
Selvom den cirkulære økonomi er vejen frem for at holde ressourcerne i kredsløb længst muligt, er det samtidig helt afgørende at forbruge færre råmaterialer. Mere end 50% af ressourcerne går nemlig i dag tabt i kredsløbet. Desuden kan materialerne kun sendes et begrænset antal gange rundt i cirklen, før de til sidst bliver til ikke genanvendeligt affald. Derfor er mindre forbrug og mindre affald afgørende for et mere bæredygtigt ressourceforbrug i fremtiden. Renosyd og ejerkommunerne vil arbejde for, at der skabes mindre affald i det led, hvor borgerne først og fremmest har mulighed for at handle, nemlig i forbindelse med indkøb og forbrug.

LINEÆR ØKONOMI

CIRKULÆR ØKONOMI

Affald længere op i hierarkiet

EU's affaldsrammedirektiv beskriver via affaldshierarkiet, hvordan affaldet prioriteres efter værdi og behandling. Det bedste er at undgå, at noget bliver til affald. Dernæst skal vi genbruge og holde ting i kredsløb længst muligt. Hvis ikke genbrug er muligt, sendes affaldet til genanvendelse, hvor materialerne udnyttes til fornyet produktion. I en cirkulær tankegang skal mængden af affald til energiudnyttelse via forbrænding og nedgravning af affald (deponi) begrænses til det absolut minimale. Gennem mange år er mængden af affald, der genanvendes, steget i Skanderborg og Odder Kommuner. I 2021 var genanvendelsesprocenten på 64%. Der er dog stadig potentiale for at flytte endnu flere affaldstyper op i hierarkiet til genanvendelse.

Genbrug er den mest værdifulde materialestrøm i forhold til CO₂-reduktion og ressourcebesparelse. Når ting ikke bliver til affald, forlænges deres levetid, materialerne bevares, og der spares energi til produktion af nye produkter. Mængden af ting, der sendes til genbrug via Renosyd, er steget de seneste år. I 2021 udgjorde genbrug 1% af det indsamlede affald, og den udvikling skal fortsætte.

En dansker udleder i gennemsnit 17 ton drivhusgasser om året. En fjerdedel (4,5 ton) af dette klimaaftryk kommer fra forbrug af ting og sager, fx legetøj, byggematerialer, møbler og elektronik. Med denne affaldsplan vil vi sammen med borgerne arbejde for at reducere dette klimaaftryk ved at motivere og understøtte lokale handlinger, der fører til mindre og bedre affald med et mindre klimaaftryk til følge.

Globale udfordringer – lokale løsninger

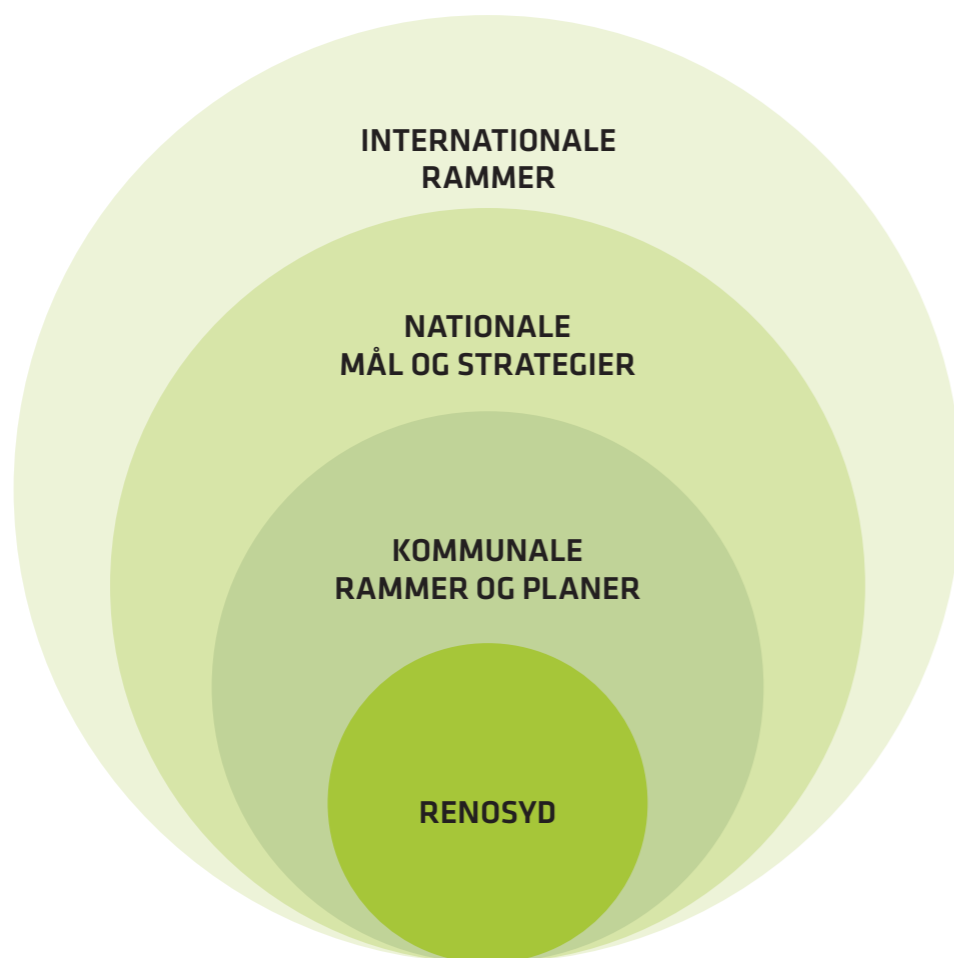
Klima- og ressourcekrisen er global men skal løses lokalt. Affaldsplan 2023-2026 refererer direkte og indirekte til en række mål, rammer og planer på internationalt, nationalt og lokalt niveau.

Sammenhæng i rammer og planer

Ifølge Affaldsbekendtgørelsen skal kommuner udarbejde en affaldsplan mindst hvert 12. år og revidere den mindst hvert syvte år. Formålet med den kommunale affaldsplan er at gøre status på den nuværende håndtering af affald i kommunen samt sætte mål og lægge en plan for den fremtidige affaldshåndtering.

EU's affaldsrammedirektiv og den nationale affaldsplan sætter rammerne for de kommunale planer. 'Handlingsplan for cirkulær økonomi – national plan for forebyggelse og håndtering af affald 2020-2032' fra 2021 udstikker retningslinjer, som blev vedtaget i 2020 med den politiske aftale 'Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi'.

Skanderborg og Odder Kommuner har med Affaldsplan 2023-2026 indarbejdet de nationale, politiske målsætninger og kommende krav i lokale mål og indsatser. Derudover understøtter affaldsplanen de strategiske fokusområder og mål i de to kommuners klimaplaner, kommunernes ejerpolitik for Renosyd og Renosyds strategiplan.

INTERNATIONALE RAMMER

Verdensmål

- ▶ Mål 7: Bæredygtig energi
- ▶ Mål 11: Bæredygtige byer og lokalsamfund
- ▶ Mål 12: Ansvarligt forbrug og produktion

EU-mål

- ▶ 2023: Indsamling af organisk affald
- ▶ 2025: Indsamling af tekstilaffald
- ▶ 2025: Producentansvar på emballage
- ▶ 2025: 55% af husholdningsaffald genanvendes*

- ▶ 2030: 60% af husholdningsaffald genanvendes*
- ▶ 2035: 65% af husholdningsaffald genanvendes*

*reel genanvendelse

NATIONALE MÅL OG STRATEGIER

Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi

- ▶ Affaldssektoren skal være klimaneutral i 2030
- ▶ Udsortering af 80% dansk plast fra forbrændingen i 2030
- ▶ Affaldskurven skal knækkes – mindre affald, mindre spild, mere genbrug

National lovgivning

- ▶ Affaldsbekendtgørelsen
- ▶ Vejledning om indsamlingssystemer
- ▶ Vejledning om sorteringskriterier

National affaldsplan – Handlingsplan for cirkulær økonomi

- ▶ Husstandsindsamling af 10 affaldstyper
- ▶ Affaldssortering i det offentlige rum

KOMMUNALE RAMMER OG PLANER

Skanderborg og Odder Kommuner Klimahandlingsplaner (DK2020)

- ▶ 70% reduktion af CO₂-udledning i 2030 og netto-nul udledning i 2050

Ejerpolitik for Renosyd 2022-2025

- ▶ Pris og service
- ▶ Miljø og klima
- ▶ Mennesker og fællesskaber

Affaldsplan 2023-2026

- ▶ Mindre og bedre affald
- ▶ Mere genbrug
- ▶ Mere sortering og bedre genanvendelse
- ▶ Formidling og involvering

RENOSYD

Strategiplan 2022-2025

- ▶ Affaldsindsamling og kunder
- ▶ Affaldsbehandling og marked
- ▶ Mindre affald og adfærdsændringer
- ▶ Digitalisering og brug af data

Virksomhedsplan (årlig)

Sammen om grøn handling

Omstilling til en mere cirkulær økonomi med mindre og bedre affald kræver, at vi alle deltager. Derfor vil Renosyd i samarbejde med ejerkommunerne facilitere handling og øge kendskab og bevidsthed blandt borgerne via mere formidling og involvering.

Når borgerne i Skanderborg og Odder sorterer plastik, glas, metal, papir og pap i køkkenet, kører på genbrugspladsen med en ødelagt stol eller finder genbrugsguld i Værdicentralen, er de med til at understøtte en mere cirkulær økonomi, hvor produkter og materialer holdes i kredsløb.

På samme måde bidrager borgerne også ved at ændre forbrugsmønstre, når de lægger deres haveafklip i et kvashegn i stedet for at køre det på genbrugspladsen som affald, tager indkøbsnettet med hjemmefra i stedet

for at købe en plastikpose, når de smider mindre mad i skraldespanden eller køber en brugt vaskemaskine i stedet for en ny. Når vi forbruger mindre og bedre og sorterer vores affald, bidrager det direkte til at mindske CO₂-udledningen forbundet med udvinding af råstoffer til nye ting, produktion af varer og affaldsbehandling. Derfor er hverdagens handlinger vigtige.

Affald opstår i den proces, hvor forbrugeren skiller sig af med en ting. Derfor er der reel mulighed for som forbruger at påvirke hvor meget og hvilket af-

fald, man smider ud i forbindelse med indkøb og brug. Renosyd faciliterer og understøtter borgernes engagement i den grønne omstilling ved at stille viden og information til rådighed og understøtte ændrede forbrugsmønstre, vaner og handlinger. Gennem endnu mere og bedre formidling og involvering skal der skabes større bevidsthed og ejerskab i lokalsamfundet på en lettilgængelig og engagerende måde tæt på borgernes hverdag.

Status på affaldshåndteringen

Sådan går det med affaldshåndteringen i Skanderborg og Odder Kommuner.

Affaldsløsninger i Skanderborg og Odder

Renosyd indsamler affald hos 36.000 husstande, 2.600 sommerhuse og ca. 3.000 virksomheder og kommunale institutioner. Kommunerne har tilsammen 87.000 borgere (2021).

Borgerne i Skanderborg og Odder sorterer i dag glas, plast, metal samt papir og pap, udover restaffald, ved boligen. Det er muligt at tilvælge afhentning af haveaffald. Øvrige affaldstyper kan afleveres på en af Renosyds fem genbrugspladser eller via storskraldsordningen. Ting til genbrug kan afleveres på genbrugspladserne til Renosyds genbrugsbutik Værdicentralen eller velgørende, frivillige organisationer. Renosyd håndterer også erhvervsaffald afleveret på kommunernes genbrugspladser af virksomheder. Affaldsplanens tematikker omfatter således også disse typer af erhverv.

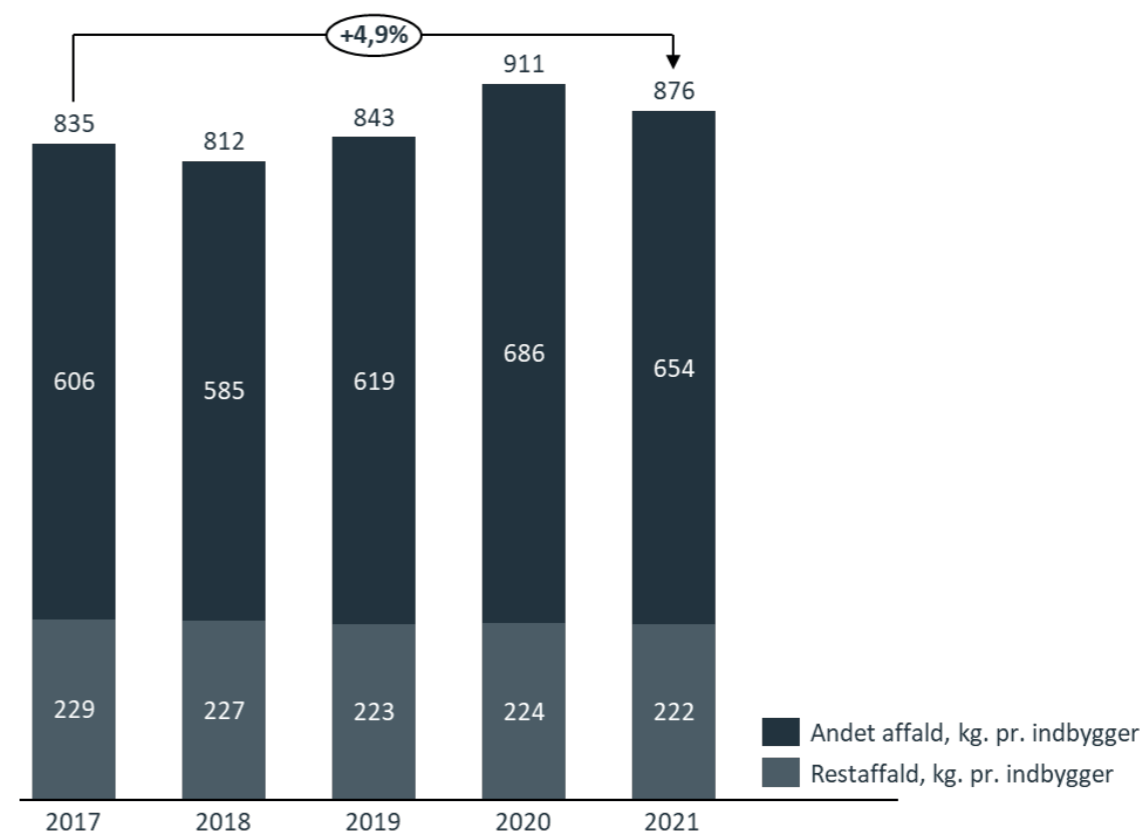
Status på affaldsmængder

Figuren til højre viser affaldsmængder indsamlet af Renosyd. Den totale affaldsmængde er steget fra 69.500 ton i 2017 til 76.000 ton i 2021. Efter den markante stigning i affaldsmængden i 2020 grundet Coronapandemien ses i 2021 et fald.

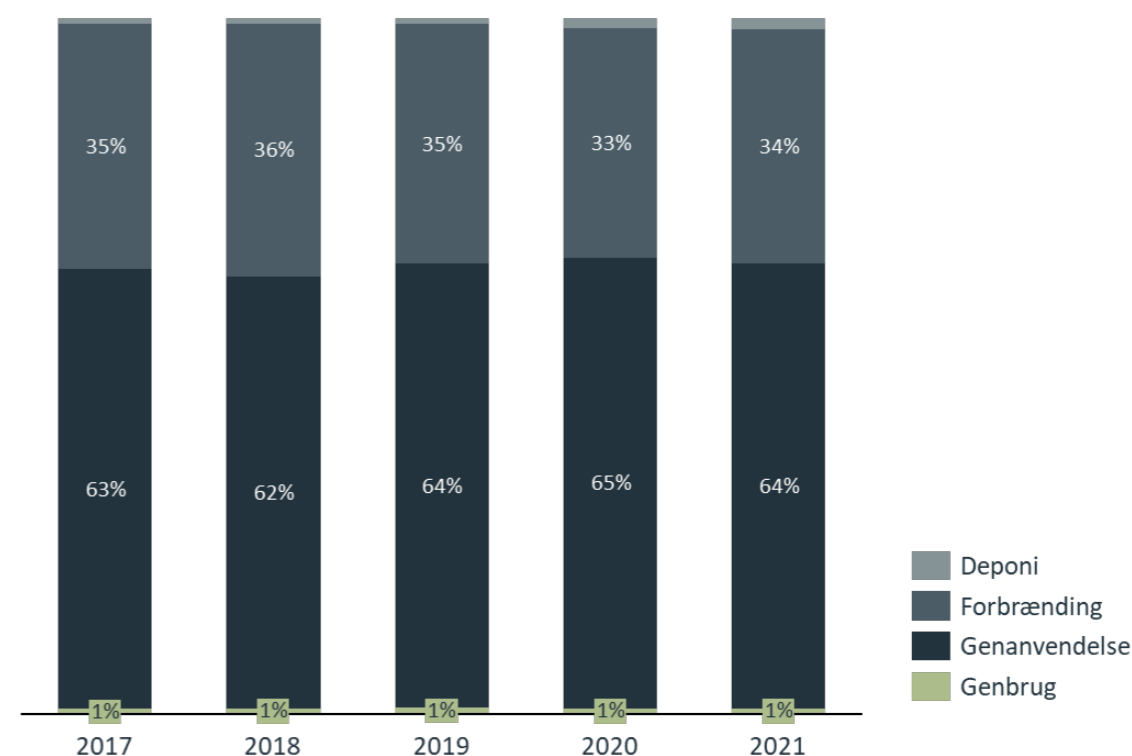
Opgjort pr. borger svarer den samlede affaldsproduktion i 2021 til 876 kg., hvoraf 222 kg. er restaffald. Der er sket en stigning i affaldsmængden på 5% siden 2017. På trods af Renosyd og ejerkommunernes mål om at der skal reduceres i affaldsmængden i Affaldsplan 2019-2022, er udviklingen gået den forkerte vej. Ambitionen fastholdes alligevel, da det høje ressourceforbrug og de stigende affaldsmængder ikke er holdbart. Derfor indeholder denne plan en række målsætninger om mindre og bedre affald og lavere hastighed i forbrugsbaseret affaldsproduktion.

Mere genanvendes

Størstedelen af affaldsmængderne i Skanderborg og Odder Kommuner genanvendes. Der bliver stillet stadig større krav fra både EU og den danske regering, og derfor fokuserer denne affaldsplan også på, hvordan vi kan genanvende endnu mere frem mod 2026.

Udvikling i affaldsmængder pr. borger, kg.

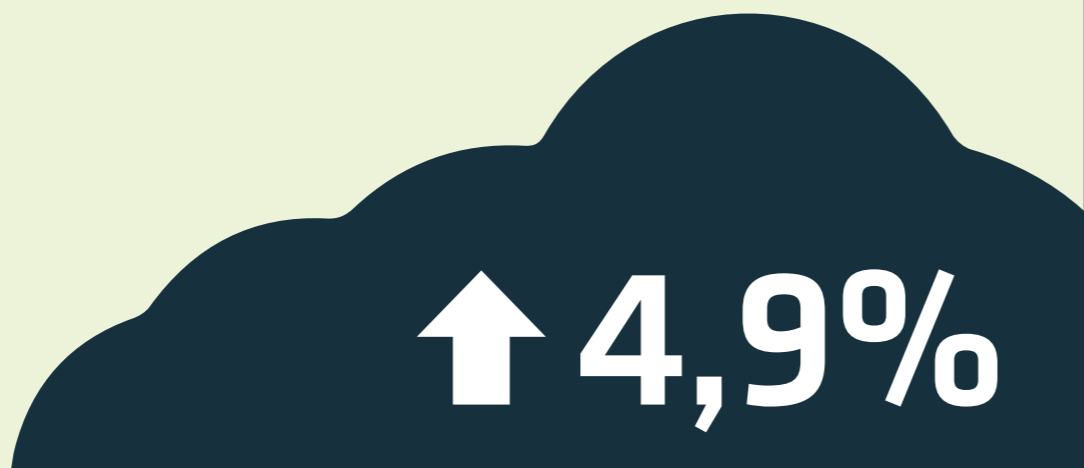

Affaldsbehandling

64%

af affaldet i
Odder og Skanderborg
genanvendes

Stigning i affaldsmængde pr. borger 2017-2021

876 kg

affald pr. borger i 2021

Målsætninger

'En cirkulær fremtid' indeholder fire temaer med hver deres målsætninger. De spiller ind i internationale, nationale og kommunale mål for CO₂-reduktion og genanvendelse samt strategier om mindre affald og mere genbrug. Målopfølgning afrapporteres årligt til Skanderborg og Odder Kommuner.

1. MINDRE OG BEDRE AFFALD	2. MERE GENBRUG	3. MERE SORTERING OG BEDRE GENANVENDELSE	4. FORMIDLING OG INVOLVERING
<p>Mål: Mindre CO₂ via mindre og bedre affald</p> <p>1% reduktion af affaldsmængden om året i 2023-2026</p>	<p>Mål: Fordobling af genbrug i 2026</p>	<p>Mål: 55 % genanvendelse i 2025</p>	<p>Mål: Flere grønne og cirkulære handlinger og mere kendskab og bevidsthed om eget forbrug og affald</p>
<p>Renosyd bidrager til, at Skanderborg og Odder Kommuner når mål om 70% reduktion af CO₂ i 2030</p>	<p>Genbrug skal være den naturlige vej for flest mulige produkter og materialer</p>	<p>Skanderborg og Odder Kommuner lever op til nationale mål om genanvendelse</p>	<p>Borgerne skal være endnu mere med i både tanke og handling i en mere cirkulær økonomi</p>
<p>CO₂-udledningen reduceres via:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Reduktion af affaldsmængden fra og med borgerne ▶ Bedre affald via forbrug (inspiration og viden) 	<p>Andelen af direkte genbrug øges via:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Samarbejde med lokale genbrugsaktører ▶ Mere genbrug via Renosyds kanaler 	<p>Den reelle genanvendelse øges frem mod 2025 via:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Sortering i 10 affaldstyper ▶ Sortering i det offentlige rum 	<p>Handling, kendskab og bevidsthed øges via:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Digitalisering og digital formidling ▶ Fremtidens Værdiparker og Værdicentraler som formidlingscentre

De politisk vedtagne mål og strategier i affaldsplanen omsættes i Renosyd til en virksomhedsplan, der hvert år godkendes af bestyrelsen. Her udmøntes

planen i konkrete initiativer og projekter i samarbejde med ejerkommunerne. I planperioden afrapporteres årligt på affaldsplanens målsætninger og

indsatser til politisk niveau i Skanderborg og Odder Kommuner.

KOMMUNERNES EJERPOLITIK FOR RENOSYD 2022-2025

Renosyd skal gå foran og prøve ting af, for derigennem at engagere borgere, virksomheder og lokale organisationer, samt at skabe grundlag for nye partnerskaber og bæredygtige løsninger.

Øverst i affaldshierarkiet er det, vi stræber mod, nemlig at producere mindre affald. Det er en del af Renosyds kerneopgave at skabe bevidsthed om, hvordan affaldsmængderne kan reduceres.

Hver borger producerede i gennemsnit 876 kg. affald i 2021. Mængden er illustreret på billedet.

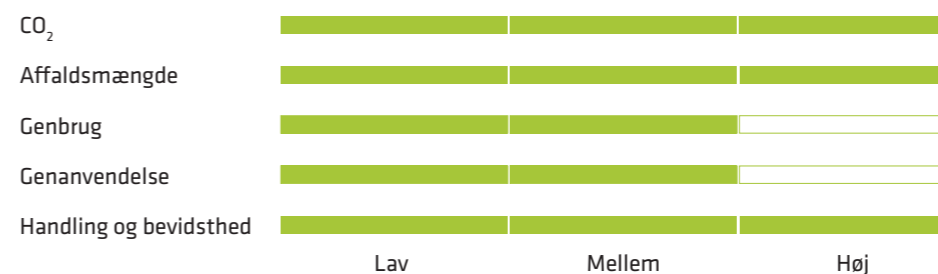
TEMA 1: MINDRE OG BEDRE AFFALD

FOKUSOMRÅDER

1.1 Reduktion af affaldsmængden

1.2 Bedre affald via forbrug

TEMAETS EFFEKTER

Produktion og forbrug er forbundet med udledning af drivhusgasser, herunder CO₂, som har en negativ klimapåvirkning. I tråd med nationale mål, kommunernes ejerpolitik for Renosyd og mål om CO₂-reduktion i kommunernes klimahandlingsplaner (DK2020), skal initiativerne i 'En cirkulær fremtid' bidrage til mindre CO₂-udledning via mindre og bedre affald.

Mængden af affald stiger hvert år både i Danmark og lokalt i Skanderborg og Odder Kommuner. Det hænger sammen med et stort ressourceforbrug, og både på europæisk og nationalt niveau påpeges det akutte behov for at reducere mængden af affald.

Mindre affald går ud på at forebygge, at ting bliver til affald ved at forbruge mindre, genbruge mere og forlænge levetiden på produkter. Bedre affald handler om at reducere de typer affald, der deponeres, forbrændes og

'downcycles' til fordel for affald af materialer, der kan genbruges og genanvendes i en cirkulær økonomi.

Dialog med borgerne i forbindelse med udarbejdelsen af affaldsplanen viser, at der er stor forståelse for nødvendigheden af at reducere affaldsmængderne ud fra miljø- og klimahensyn. Borgerne oplever dog også, at det er svært selv at gøre noget ved. På spørgsmålet om, hvem man mener har det primære ansvar for, at der skabes mindre affald i fremtiden, placerer 92% af borgerne 'producenter af varer' på top tre over størst ansvar, mens 'forbrugere' og 'politikere' deles om andenpladsen med ca. 65% af svarene.

Det er vigtigt at sætte ind i alle led af kæden for at knække kurven med de voksende affaldsmængder. Der arbejdes på nationalt politisk niveau med forskellige tiltag rettet mod producenter af varer i forhold til at reducere og

forbedre affaldet, herunder kommende producentansvar på emballager.

Renosyd har også fokus på påvirkning af producenter i regi af den nationale brancheforening Dansk Affaldsforening. Der, hvor vi mere lokalt kan sætte fokus på at reducere affaldsmængden i vores to kommuner, er i forhold til borgerne. Renosyd og ejerkommunerne vil arbejde på at øge borgernes bevidsthed om sammenhængen mellem forbrug og affald og understøtte handlemuligheder for den enkelte og for lokale fællesskaber i forhold til at skabe mindre og bedre affald.

Det er nyt for et kommunalt affaldsselskab at begive sig ned ad denne vej med ambitionen om at påvirke borgernes forbrug og hermed affaldsproduktion. Renosyd ønsker at være med til at sætte og drive denne dagsorden, teste innovative tiltag for mindre affald og udbrede de gode resultater både inden for og uden for vores to kommuner.

Målet om 1% reduktion af affaldsmængden om året videreføres fra Affaldsplan 2019-2022. Udviklingen er desværre gået den forkerte vej, men selvom det har vist sig udfordrende at nå, er målet vigtigere end nogensinde at fastholde. Derfor er det fortsat en central ambition for Skanderborg og Odder Kommuner i samarbejde med Renosyd at arbejde på, at affaldskurven knækkes og at CO₂-udledningen i kommunerne reduceres. Det arbejde intensiveres fremover via konkrete initiativer for og med borgerne.

1.1. Reduktion af affaldsmængden

Hvorfor?

Der bliver smidt mere og mere affald ud for hvert år, der går. De seneste fem år er mængden af indsamlet affald i Renosyds område steget fra 69.520 ton i 2017 til 76.015 ton i 2021. Opgjort pr. borger i kommunerne svarer det til 876 kg. i 2021, hvoraf 222 kg. er restaffald.

Renosyd vil i samarbejde med ejerkommunerne intensivere fokus på at reducere affaldsmængderne og præge affaldsproduktionen i husholdningerne. Som en del af Skanderborg og Odder Kommuner's mål om 70% reduktion af CO₂-udledningen i 2030 skal reduktion af den samlede affaldsmængde medføre mindre CO₂ i lokalsamfundet.

Hvordan?

Med udgangspunkt i en række gennemførte pilotprojekter omhandlende mobilisering af borgerne og innovative tiltag, vil Renosyd iværksætte og understøtte målrettede tiltag samt faciliterende handlinger, som øger borgernes bevidsthed og fører til mindre affald på sigt.

Renosyd vil arbejde videre med muligheder for nye tiltag i forhold til mindre affald i Skanderborg og Odder, herunder fokus på udvalgte affaldstyper, kommunikation og involvering. Det kan f.eks. omhandle andre måder at forholde sig til havens grønne afklip, som vi ofte opfatter og håndterer som affald. Haveaffald skaffes typisk af vejen via genbrugspladsen, hvor der bruges energi på at behandle og transportere det. I stedet bør havens afklip behandles som en ressource, der bliver i haven eller nærområdet til gavn for både ressourceforbrug, CO₂-udledning og biodiversitet. Det fører alt sammen til, at vi producerer mindre affald.

Effekt

Når vi forbruger mindre og smider færre ting ud, sparer vi på naturens ressourcer og de negative miljø- og klimamæssige konsekvenser forbundet med produktion af nye varer og affaldshåndtering efter endt brug. Mindre affald betyder dermed blandt andet mindre påvirkning af klimaet i form af CO₂-udledning.

I samarbejde med ejerkommunerne og evt. andre relevante aktører vil Renosyd finde frem til en beregningsmodel, baseline og mere konkrete delmål i forhold til mindre og bedre affald i Skanderborg og Odder Kommuner. I forhold til realisering af målet skal det kvalificeres og tages højde for, at affald ikke blot er affald. Der er stor forskel blandt forskellige affaldstyper på både mængde og miljø- og klimabelastning i forbindelse med materialer og produkters livscyklus, og derfor vil 'værdien' af mindre affald være forskellig fra affaldstype til affaldstype. Derfor skal målet om reduktion af affaldsmængden kvalificeres yderligere med delmål og prioritering af indsatsområder i forhold til affaldstyper og størsteklima- og miljømæssige gevinst.

1.2. Bedre affald via forbrug

Hvorfor?

Renosyd arbejder hele tiden på at rykke affald længere op i hierarkiet, så flere ressourcer genbruges og genanvendes. Affaldsselskabet kan gøre meget, men affald opstår et andet sted, nemlig hos forbrugeren i det øjeblik, man skiller sig af med noget som affald. Renosyd vil de kommende år sætte fokus på forbruget blandt de mennesker, som bor, lever og arbejder i Skanderborg og Odder Kommuner. Udover at arbejde for at reducere den samlede mængde af affald, sættes der også fokus på, hvad affald egentlig er, og hvorfor der er forskel på forskellige typer af affald. Borgerne vejledes til at forholde sig mere til, hvilket affald de 'køber med hjem', og hvad henholdsvis 'godt og dårligt affald' er. Det handler om at begrænse spild, genbruge og vælge produkter, der har en lang levetid, kan repareres og genanvendes.

Hvordan?

Renosyd vil hjælpe borgerne med at forbruge mindre og bedre. Det handler om at vejlede i, hvordan man kan træffe bedst mulige valg, når man køber ting, som på et tidspunkt bliver til affald. Når Renosyd indsamler og behandler affald fra husstande og genbrugspladser, giver det indsigt i hvor meget affald, der produceres, hvad det er for noget affald, og hvordan det bliver sorteret. Renosyd ved også, hvad der sker med affaldet, når det er sendt videre til behandling, og kender til mulighederne for at udnytte affaldet som ressource.

Det gør det muligt at skelne mellem godt og dårligt affald. Det er ambitionen, at denne viden i højere grad skal bruges til at give borgerne kompetence og mulighed for at vælge bedre affald gennem deres forbrug og hverdagshandlinger.

Det skal indledningsvist undersøges hvilke indsatser, der kan give størst effekt, og derefter planlægges det nærmere, hvordan disse gennemføres.

Effekt

Når affald rykkes længere op i affaldshierarkiet via forebyggelse, genbrug og genanvendelse reduceres klima-, miljø- og ressourceaftrykket. Som en del af det overordnede mål om mindre CO₂-udledning, skal effekten af dette fokusområde kvalificeres og konkretiseres yderligere i samarbejde mellem Skanderborg og Odder Kommuner og Renosyd.

KOMMUNERNES EJERPOLITIK FOR RENOSYD 2022-2025

Ressourcerne i affaldet skal udnyttes bedst muligt og eventuelle negative miljøpåvirkninger mindskes mest muligt.

Affaldet skal løftes højest muligt op i affaldshierarkiet, der er en af grundstenene i både europæisk og dansk miljølvgivning.

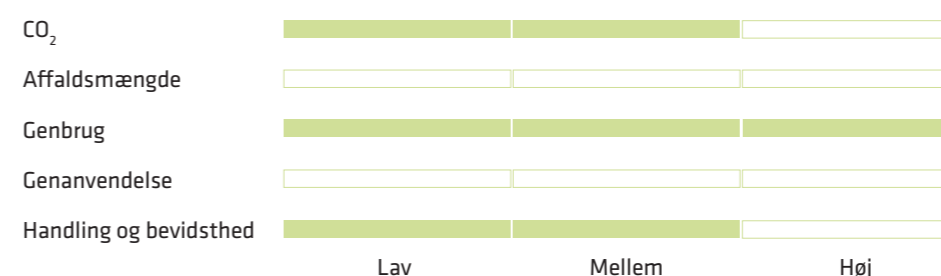
TEMA 2: MERE GENBRUG

FOKUSOMRÅDER

2.1 Samarbejde med lokale genbrugsaktører

2.2 Mere genbrug via Renosyds kanaler

TEMAETS EFFEKTER

Borgerne i Skanderborg og Odder er glade for genbrug. Det viser de to kommuners mange genbrugsbutikker, lokale online-grupper, hvor masser af genbrug udveksles – og ikke mindst de mange besøgende i Renosyds genbrugsbutikker Værdicentralen. Borgerne udtrykker også stor bevidsthed om og tilslutning til at genbruge. 80% siger for eksempel, at de selv som forbrugere har et stort ansvar for, at deres ting genbruges.

Genbrug er den mest værdifulde materialestrøm i forhold til CO₂-reduktion og ressourcebesparelse. Når vi giver ting videre til andre og selv genbruger, forlænger vi levetiden på det, der ellers ville ende som affald. Det sparer materialer og ressourcer til produktion af nyt og til affaldshåndtering. Mere genbrug bidrager også til at reducere affaldsmængder og gøre op med det lineære forbrugsmønster, hvor vi bruger og smider væk.

I 2021 indsamlede Renosyd 465 ton til genbrug, svarende til 5,4 kg. pr. borger. Af de 465 ton blev i alt 415 ton eller næsten 90% solgt i Værdicentralen. Det svarer til 1,7 ton, der blev langet over disken på en gennemsnitlig åbningsdag. Der findes også mange lokale humanitære og frivillige organisationer, der videreformidler genbrugssager. Et forsigtigt estimat er, at disse omsatte 100-150 ton i 2021 (2 kg. pr. borger). En tilsvarende mængde tøj til genbrug indsamles.

Renosyd skal øge mængden af genbrug, der omsættes via egne kanaler, genbrugspladser og Værdicentralen. Derudover er det en ambition at udbygge det eksisterende gode samarbejde med humanitære og frivillige organisationer og grupper i Skanderborg og Odder, så vi i fællesskab kan stå stærkere i forhold til at øge mængden af genbrug til og med borgerne på flest mulige platforme fremover.

2.1. Samarbejde med lokale genbrugsaktører

Hvorfor?

Det overordnede mål i denne plan er en fordobling af genbrug i 2026. Der er store mængder genbrugsegnete ting i samfundet.

For at skabe de bedste muligheder for at øge mængden af genbrug, der cirkuleres i Skanderborg og Odder Kommuner, vil Renosyd samarbejde endnu mere med andre lokale aktører på området. Det taler ind i borgernes ønsker om dels mere samarbejde mellem Renosyd og andre organisationer i genbrugsbranchen, og dels at genbrugs- og reparationsmuligheder bliver mere udbredte og tilgængelige i lokalområderne via flere forskellige kanaler. Det understøtter Renosyds strategi om at iværksætte målrettede tiltag med og for borgerne, der faciliterer handlinger og øger bevidsthed, som fører til mindre affald.

Renosyd skal udvikle samarbejdet med andre lokale aktører inden for de nye lovmæssige rammevilkår, som skal implementeres i planperioden (L153). De nye rammevilkår medfører ændringer i forhold til, hvordan affaldsselskaber kan afsætte de genstande, der indleveres til genbrugspladserne til genbrug. De konkrete detaljer afventes.

Hvordan?

Renosyd ønsker i samarbejde med andre lokale aktører at etablere en ordning for afsætning af genbrugs-genstande, der sikrer, at flest mulige produkter, komponenter og materialer bruges igen til samme formål, som de var udformet til og derved ikke ender som affald. For at sikre, at mest muligt bliver genbrugt, er der behov for flere afsætningskanaler, f.eks. frivillige og kommunale genbrugsbutikker, markeder, borger til borger, foreninger, afsætning til skoler og institutioner mv. Dette vil bidrage til øget tilgængelighed for genbrugsvarer, og flere borgere vil få mulighed for at vælge genbrug frem for nyt.

Der vil ligeledes blive undersøgt muligheder for øget samarbejde med frivillige organisationer i forhold til lokale reparationsinitiativer, der gør reparation mere tilgængeligt for borgerne.

Effekt

Fokusområdet bidrager til at øge mængden af genbrug og dermed til en reduktion af CO₂-udledningen. Det er et procesmål at fastslå målemetode og beregning af effekten af mere genbrug på (lokal)samfundsniveau og dermed kvalificere indsatserne, særligt i forhold til de genbrugsvarer, der går 'uden om' Renosyds egne kanaler. Der arbejdes på at fastslå målemetode og effektberegning på nationalt niveau, hvilket Renosyd og samarbejdspartnerne vil følge og sandsynligvis lægge sig op ad.

2.2. Mere genbrug via Renosyds kanaler

Hvorfor?

Udover det overordnede mål om fordobling af genbrug i samarbejde med andre aktører i Skanderborg og Odder, er det også et mål at fordoble genbrug omsat via Renosyds genbrugspladser og -butikker.

I løbet af sidste affaldsplanperiode på fire år lykkedes Renosyd med at opnå næsten en fordobling af mængden af omsat genbrug fra ca. 4 kg. pr. borger årligt til knap 8 kg. pr. borger årligt.

Med det afsæt er det et ambitiøst men også realistisk mål at gå efter en ny fordobling af mængden til genbrug i 2026.

Hvordan?

De to Værdicentraler i Skanderborg og Odder omsætter næsten 2 ton genbrug pr. åbningsdag. Derved er de afgørende for målsætningen om mere genbrug og mindre affald. Renosyds butikker skal videreudvikle indsatsen for at få flere typer affald genbrugt frem for genanvendt. Der skal være særligt fokus på byggematerialer, da der er stort potentiale her, både i forhold til mængder og miljø- og klimamæssig gevinst ved mere genbrug. Der vil i den forbindelse også være fokus på ikke at recirkulere miljøskadelige stoffer.

Værdicentralerne har også til formål at fremme og udbrede genbrugstanken i befolkningen. Det sker ved oplysning, afholdelse af arrangementer og workshops, deltagelse i lokale events mv., som inspirerer til mere genbrug, upcycling og levetidsforlængelse. Dette arbejde skal videreudvikles og udbredes, så endnu flere mennesker kommer med ombord.

Indsamlingen af genbrug på genbrugspladserne er vigtig, og Renosyd arbejder videre med at optimere de interne arbejdsgange og at sætte endnu mere fokus på formidling til borgerne, så mere afleveres og indkøbes som genbrug.

Effekt

Indsatsen vil øge genbrug i Skanderborg og Odder markant og dermed også bidrage til CO₂-reduktion. En øget bevidsthed om ressourceforbrug, sammenhængen mellem forbrug, affald og klima- og miljøpåvirkning samt fordelene ved genbrug kan påvirke borgernes adfærd og forbrugsmønstre. Det vil i sidste ende sænke hastigheden i forbrugsprocessen og bidrage til den cirkulære økonomi.

KOMMUNERNES EJERPOLITIK FOR RENOSYD 2022-2025

Renosyd skal sikre den bedst mulige sortering af affald og efterfølgende affaldsbehandling, så ressourcerne i affaldet udnyttes bedst muligt, og de nationale mål for genanvendelse opnås.

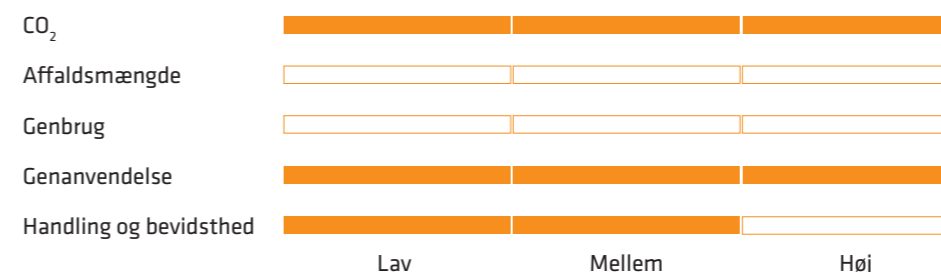
TEMA 3: MERE SORTERING OG BEDRE GENANVENDELSE

FOKUSOMRÅDER

3.1 Sortering i 10 affaldstyper

3.2 Sortering i det offentlige rum

TEMAETS EFFEKTER

Som samfund skal vi sørge for, at en stadig mindre del af vores affald brændes af og i stedet recirkuleres som ressourcer i en cirkulær økonomi. Det betyder mere og bedre genanvendelse.

3 ud af 4 borgere i Renosyds område svarer, at de er villige til at sortere mere affald i fremtiden. Det viser, at borgerne er klar på at bidrage endnu mere til ansvarlig håndtering af vores affald. De udtrykker også ønsker om at få større viden om, hvad der sker med affaldet efter sortering, at det er nemt at sortere og aflevere affald samt mere feedback om, hvordan de klarer sig med sorteringen.

Affaldssortering er i høj grad blevet en del af hverdagen. To tredjedele af affaldet i Skanderborg og Odder Kommuner genanvendes. Analyser af restaffald fra andre kommuner viser imidlertid, at endnu mere affald kan sorteres og genanvendes.

Affaldet indeholder typisk store mængder madaffald (næsten halvdelen af restaffaldet), blød plast, tekstiler samt mad- og drikkekartoner. De kommende år indføres mere sortering til genanvendelse for borgere, virksomheder og institutioner. Indførelsen af indsamlingsordninger for ti affaldstyper vil ske på baggrund af de fastsatte nationale rammer.

I planperioden implementeres nationalt producentansvar på emballager som f.eks. plastflasker og mad- og drikkekartoner. Producentansvaret kan have indvirkning på både afsætning og indsamling af affaldet.

Kravet om øget genanvendelse kommer fra EU-mål om, at 55% af husholdningsaffaldet genanvendes i 2025, 60% i 2030 og 65% i 2035. Med disse mål følger også en ny opgørelsesmetode.

Hvor man hidtil har målt på mængden af affald indsamlet til genanvendelse, skal man fremover måle på mængden af affald, som reelt genanvendes efterfølgende. Det vurderes, at Renosyds ca. 64% genanvendelse i 2021 svarer til mellem 40 og 50% genanvendelse ifølge den nye opgørelsesmetode.

Målet om 55% reel genanvendelse skal nås via sortering og indsamling af flere affaldstyper til genanvendelse ved borgernes hjem, virksomheder, kommunale institutioner og i det offentlige rum.

3.1 Sortering i 10 affaldstyper

Der arbejdes med en ny kombination af affaldet, der tager hensyn til forskellige lokale forhold og som muliggør en effektiv og økonomisk ansvarlig drift. Ved enfamiliehuse består den nye ordning af følgende beholdere: 1) todelt beholder til restaffald og madaffald, 2) todelt beholder til dels hård plast, blød plast og mad- og drikkekartoner og dels glas og metal samt 3) en beholder til papir, pap og tekstiler. Derudover kommer en særskilt kasse til farligt affald såsom maling- og kemikalierester, elpærer, batterier mm. De nationale sorteringskriterier og affaldspiktoqrammer for husholdningsaffald benyttes for at sikre en ensartet kommunikation med borgerne.

Kravet om sortering i de 10 affaldstyper gælder også for virksomheder fra 2023. Fremover bliver det, til forskel fra hidtil muligt for virksomheder, hvis affald i art og mængde svarer til husholdningsaffald, at benytte sig af de kommunale indsamlingsordninger for genanvendeligt affald. Kommunen forpligtes til øget tilsyn med virksomhederne for at sikre overholdelse af sorteringskravene.

Den nationale strømning af affaldsindsamling med indførelse af 10 fælles affaldstyper bygger på en forståelse af, at der ved at indsamle større mængder homogene affaldstyper vil kunne skabes grundlag for en endnu bedre affaldsbehandling. Det gælder både for velkendte affaldstyper som pap, papir, metal og glas og for affaldstyper, hvor behandlingsaktiviteter stadig er under udvikling. Sidstnævnte er f.eks. tekstilaffald, mad- og drikkekartoner samt plastik, hvor behandlingsaktiviteter stadig er relativt umodne.

I Østjylland samarbejder affaldsselskaberne i seks kommuner (Aarhus, Favrskov, Syddjurs, Norddjurs, Odder og Skanderborg) om et fælles koncept for husstandsindsamlingen af

de 10 affaldstyper. Formålet er dels, at borgere, der bevæger sig på tværs af kommunegrænser, oplever ensartethed og dels, at fælles afsætning af større ensartede affaldsmængder giver grundlag for bedre aftaler både økonomisk og kvalitetsmæssigt. Fælles afsætning af affaldstyper indebærer også fælles opfølgning og samarbejde med de private aktører, som varetager affaldsbehandlingen og derfor er afgørende for ambitionen om øget genanvendelse. Et endnu tættere samarbejde med de private affaldsbehandlere er desuden en afgørende forudsætning for, at viden om, hvordan affaldet indgår i den cirkulære økonomi, kan opsamles og blandt andet formidles til borgerne.

Renosyds strategiplan for 2022-2025 indeholder flere konkrete mål i forhold til de nye indsamlingsordninger for de 10 affaldstyper.

Effekt

Indsatsen vil øge genanvendelsen af husholdningsaffaldet og være et væsentligt bidrag til, at Renosyd og Skanderborg og Odder Kommuner lever op til kravene om henholdsvis 55%, 60% og 65% reel genanvendelse i 2025, 2030 og 2035. Mere sortering og genanvendelse bidrager også til opfyldelse af det nationale mål om ud-sortering af 80% dansk plast fra forbrændingen i 2030 og CO₂-reduktion.

3.2 Sortering i det offentlige rum

Hvorfor?

I dag sorteres affaldet i seks typer i husholdningerne i Skanderborg og Odder Kommuner, og i den kommende tid udvides sorteringen til 10 affaldstyper. I det offentlige rum er der derimod meget begrænset mulighed for at sortere.

Gennem mere sortering i det offentlige rum er der potentiale for at få mere affald til genanvendelse frem for forbrænding. Dels fordi sorteringsløsninger i byrummet betyder opdeling af affaldet i de rette typer i forhold til den efterfølgende behandling, og dels fordi mere affaldssortering i det offentlige rum kan medføre mere og bedre sortering i hjemmet – og omvendt. Dette kan være med til at fremme generel ressourcebevidsthed og adfærd i forhold til affaldssortering.

Ifølge den nationale affaldsplan skal sortering i det offentlige rum fremmes, især på steder med flest mennesker og mest affald. Derudover er der krav om, at plast skal indsamles særskilt i det offentlige rum fra d. 1. januar 2025 som en del af det udvidede producentansvar for emballage. I tråd hermed skal det i affaldsplanperioden sikres, at borgerne i Skanderborg og Odder får mulighed for at sortere affald i det offentlige rum.

Hvordan?

Der udarbejdes et koncept for affaldssortering og -håndtering i det offentlige rum i samarbejde mellem Skanderborg og Odder Kommuner og Renosyd. Som en del af konceptet fastlægges det, hvilke affaldstyper, det giver mening at indsamle hvor, og hvordan udviklingen i forhold til de indsamlede mængder og genanvendelse følges.

Det skal sikre, at mest muligt affald sorteres og sendes til genanvendelse, og at det samtidigt gøres på en meningsfuld måde i forhold til økonomiske og driftsmæssige faktorer.

Effekt

Mere sortering betyder, at en del af affaldet i det offentlige rum flyttes fra forbrænding til genanvendelse. Dermed bidrager indsatsen til opfyldelse af det nationale mål om ud-sortering af 80% dansk plast fra forbrændingen i 2030, målet om 55% genanvendelse i 2025 og CO₂-reduktion.

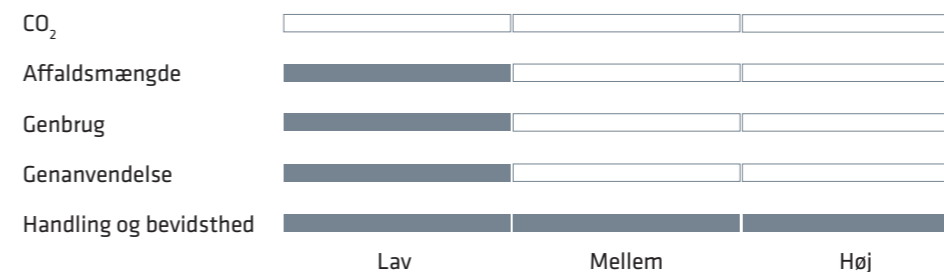
TEMA 4: FORMIDLING OG INVOLVERING

FOKUSOMRÅDER

4.1 Digitalisering og digital formidling

4.2 Fremtidens Værdiparker og Værdicentraler som formidlingscentre

TEMAETS EFFEKTER

Ansvarlig håndtering af vores ressourcer er et fælles anliggende. Renosyd og de to ejerkommuner har en vigtig rolle at spille, og det samme har borgerne. Det kræver fælles engagement, hvis vi skal lykkes med overgangen til en mere cirkulær økonomi og et mindre ressourceforbrug. Derfor er dialog, formidling og involvering afgørende for at skabe øget bevidsthed og konkrete handlemuligheder for borgerne i vores lokalsamfund.

Mere formidling og involvering skal bidrage til at nå Renosyds konkrete målsætninger for 2022-2025:

- **80%** af borgerne mener, at de har tilstrækkeligt kendskab til sortering af affald (hvordan og hvorfor)
- **80%** af borgerne er bevidste om, at deres forbrug er væsentligt for egen affaldsproduktion (mængde og typer)

Formidling og involvering er en tværgående indsats, som skal omhandle de øvrige temaer i Affaldsplan 2023-2026; mindre og bedre affald samt mere genbrug og sortering.

Renosyds indsatser inden for formidling og involvering skal give børn og voksne svar på fire spørgsmål:

1. Hvorfor skal vi håndtere klodens ressourcer bedre?
2. Hvordan skaber vi mindre og bedre affald?
3. Hvordan sorterer vi den enkelte type affald?
4. Hvad sker der med det sorterede affald?

Forskellige målgrupper kræver særlige typer formidling på forskellige platforme. Derfor vil Renosyd fokusere på dels mere og bedre digital formidling og dels på det fysiske, personlige møde.

Renosyd vil først og fremmest styrke dialogen med borgerne på de eksisterende platforme, særligt genbrugspladsen/Værdiparken og genbrugsbutikken/Værdicentralen. Derudover skal mulighederne for andre formidlingskanaler undersøges nærmere, f.eks. et koncept for opsøgende besøg fra Renosyd med formidling til lokale borgergrupper om affald. I indsatserne vil der være særligt fokus på to målgrupper; børn og unge samt lokale fællesskaber og foreninger.

Effekten af formidlingsindsatserne måles dels gennem de konkrete tiltag i regi af de øvrige temaer i affaldsplanen om mindre og bedre affald samt mere genbrug og sortering/genanvendelse, og dels vil der løbende blive målt på borgernes kendskab til og bevidsthed om disse emner.

KOMMUNERNES EJERPOLITIK FOR RENOSYD 2022-2025

Renosyds kerneopgaver skal udvikles sammen med borgerne, så de oplever at være en del af den cirkulære værdikæde.

Det er en væsentlig opgave for Renosyd at være en skarp formidler, så det er tydeligt, hvorfor og hvordan vi skal sortere affald, hvordan vi kan skabe mindre affald, og hvordan vi kan udvikle et bæredygtigt forbrug.

Det skal give mening for borgere og virksomheder at være med. Børn og unge skal have særlig fokus, da de er fremtidens forbrugere.

4.1 Digitalisering og digital formidling

Hvorfor?

Renosyd og ejerkommunernes mål om at skabe mindre og bedre affald er ambitiøse, og en større digital indsats er nødvendig for at realisere dem.

Renosyd arbejder allerede digitalt blandt andet med kommunikation på hjemmeside og sociale medier samt udsendelse af nyhedsbreve og en million SMS'er årligt. Der er imidlertid stort potentiale for at udnytte den eksisterende viden om affald endnu bedre og at give borgerne kompetencer og muligheder for at producere mindre og bedre affald. Her er digitalisering et vigtigt greb.

Digitalisering kan gøre viden og inspiration lettere tilgængeligt for borgerne samt formidling og påvirkning lettere tilgængeligt for Renosyd, blandt andet fordi digitale løsninger er uafhængige af åbningstid og -sted. Samtidig kan det digitale univers henvende sig til andre typer borgersegmenter end man ellers når, og det giver bedre mulighed for skalering af indsatser, hvilket er afgørende for at nå flest muligt.

Hvordan?

Renosyds kunder efterspørger generelt mere viden om, hvad der sker med affaldet, når det er sorteret derhjemme og på genbrugspladsen. Denne efterspørgsmål afspejler en grundlæggende motivation for at "gøre det rigtige" og vide, at det nytter.

Med et nyt renosyd.dk skal der stilles viden til rådighed på en intuitiv og inspirerende måde. Den digitale affaldsviden skal nå borgerne både via selvbetjening og i forbindelse med den personlige dialog på genbrugspladsen og andre steder.

Viden om affald skal også bruges aktivt til at påvirke borgernes indkøb, forbrug og affaldsproduktion. F.eks. kan information om, hvordan enkelte varer bliver til godt eller dårligt affald gøres tilgængelig, og samarbejde med dagligvarebutikker kan synliggøre de affaldsmæssige konsekvenser af indkøb på kundens bon, i butikens app, eller på renosyd.dk.

Renosyd indsamler viden om borgernes affald via data om affaldsmængder i forbindelse med tømning af affaldsbeholdere. Aktiv brug af disse kundedata rummer mulighed for øget opmærksomhed på egen affaldsproduktion og måske også at nå nye målgrupper. I første omgang kan man udvide de mange SMS'er, Renosyd sender til borgerne, med mere individualiseret indhold, hvilket kan udbrede viden og inspirere til handling.

Digitale platforme skal også understøtte en større interaktion mellem borgere. Renosyd har viden om affald, men ikke nødvendigvis om udfordringer og løsninger, som borgere finder i deres dagligdag. Det kan være løsninger på både praktiske forhold ved sortering af affald, og på hverdagshandlinger i forhold til indkøb og forbrug, som påvirker mængden af affald. De gode løsninger kommer ofte fra borgerne selv, og via digital understøttelse skal de gøres lettere tilgængelige for andre, så de gode, grønne vaner udbredes.

Effekt

Digitalisering og digital formidling skal bidrage til at nå Renosyds strategiske mål om øget bevidsthed, viden og ændret adfærd blandt borgerne i Skanderborg og Odder med henblik på mindre og bedre affald gennem indkøb, forbrug og sortering.

Effekten vil blive målt via borgernes kendskab og bevidsthed om disse emner og i sidste ende op imod affaldsplanens mål; 55% genanvendelse, fordobling af genbrug og 1% reduktion af affaldsmængden årligt.

4.2 Fremtidens Værdiparker og Værdicentraler som formidlingscentre

Hvorfor?

Over 500.000 mennesker besøger hvert år Renosyds genbrugspladser, og flere kommer til. Hver dag venter mange mennesker i kø uden for Værdicentralerne, så de ved åbningstid kan komme ind og få fingre i gode genbrugsfund. Renosyd møder mange af de lokale borgere på både genbrugspladser/Værdiparker og i de to butikker/Værdicentraler. Det er en oplagt mulighed for at skabe dialog, inspiration og involvering i forhold til hele genbrugs-, sorterings- og forbrugsdagsordenen.

Med afsæt i Renosyd og ejerkommunernes strategi og vision, hvor borgerne er aktive medspillere, som oplever ejerskab og ansvar for deres affald, vil Renosyd gøre en indsats for mere systematisk formidling og involvering af børn og voksne via Værdiparker og Værdicentraler. Her kommer mange i forvejen, og affalds- og ressourcendagsordenen bliver meget konkret i denne kontekst.

Renosyds Værdiparker og Værdicentraler skal i fremtiden fungere som formidlingscentre, hvor de besøgende også får viden om sortering, forbrug samt mindre og bedre affald. Det fysiske møde og den personlige dialog er vigtig, når vi skal gøre hinanden kloge og inspireres. Derfor skal Renosyd arbejde endnu mere med dette i de kommende år.

Hvordan?

I 2022 besøgte knap 700 børn og unge Renosyds genbrugspladser til en rundvisning, hvor de lærte om affald, sortering og ressourcer.

I de kommende år vil Renosyd videreudvikle det eksisterende koncept og andre formidlingsmæssige tiltag med børn og unge som målgruppe for at øge fokus på affald og jordens begrænsede ressourcer for de mindste. Dels skal konceptet for besøg på genbrugspladsen udvikles i både indhold og omfang, og dels skal muligheder for øvrige undervisningstilbud undersøges nærmere.

Værdicentralerne i Skanderborg og Odder arbejder for at inspirere til handling og sikre, at mere genbruges. Værdicentralen afholder events og workshops med lokale iværksættere og kreative håndværkere samt samarbejder med forskellige frivillige organisationer. Arrangementerne er åbne for alle og inspirerer til mere genbrug, opcycling og levetidsforlængelse. I 2022 har Værdicentralerne afholdt omkring 50 events og rundvisninger.

Der er stor værdi i at inspirere borgerne til mere genbrug gennem konkrete handlinger og arrangementer. Derfor vil Renosyd i de kommende år videreudvikle de inddragende aktiviteter i Værdicentralen. Formålet er at nå endnu flere mennesker med inspiration til, hvad de selv kan gøre for at skabe mindre affald og passe godt på vores ressourcer.

Effekt

Fokusområdet bidrager til at nå Renosyds strategiske mål om øget bevidsthed, viden og ændret adfærd blandt borgerne i Skanderborg og Odder. Effekten af tiltagene med formidling og involvering vil blive målt dels gennem de konkrete tiltag i forhold til mindre og bedre affald samt mere genbrug og sortering/genanvendelse, og dels vil der løbende blive målt på borgernes kendskab og bevidsthed om disse emner. Indsatsen skal i sidste ende bidrage til affaldsplanens mål; 55% genanvendelse, fordobling af genbrug og 1% reduktion af affaldsmængden årligt.

Skanderborg
Kommune

renosyd
Fra affald til værdi

Odder
Kommune

